

**MAŽEIKIŲ RAJONO ŠERKŠNĖNŲ MOKYKLOS – DAUGIAFUNKCIO
CENTRO SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS
VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Mažeikių rajono Šerkšnėnų mokyklos – daugiafunkcio centro smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190.

2. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti mokyklos – daugiafunkcio centro bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

3. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą mokykloje – daugiafunkciame centre.

4. Tvarkos aprašo tikslas – siekiant ugdyti pozityvų vaiko elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, grupės, įstaigos, šeimos lygmeniu.

5. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

51. Į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ir tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

52. Kiekvienas mokyklos – daugiafunkcio centro administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurto ir patyčias, turi reaguoti ir stabdyti.

53. Veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ar pareigų.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

61. Patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

62. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos).

62.1. Žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujjimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzimas, žeminimas ir kt.;

62.2. Fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

62.3. Socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

62.4. Elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ar komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

63. Patyčias patiriantis vaikas – ugdytinis, iš kurio yra tyčiojamas.

64. Besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

65. Patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi ugdytinis (-iai).
66. Patyčių stebėtojas – vaikas matantis ar žinantis apie patyčias.
67. Patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis mokyklos – daugiafunkcio centro bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų)) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.
68. Patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėjams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).
69. Patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos mokykloje – daugiafunkciame centre stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.
7. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

II SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE – DAUGIAFUNKCIAME CENTRE

8. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos – daugiafunkcio centro veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi vadovas, Vaiko gerovės komisijos nariai, mokytojai ir jų padėjėjai, direktoriaus pavaduotojas, o jos vykdyme dalyvauja visi mokyklos – daugiafunkcio centro bendruomenės nariai.

9. mokyklos – daugiafunkcio centro vadovas yra atsakingas už mokyklos – daugiafunkcio centro Tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą kasmetinio mokyklos – daugiafunkcio centro patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, jo pristatymą bendruomenei ir vykdymą.

10. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau kaip 3 atsakingi asmenys, sudarantys smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos Vykdytojų grupę (toliau – Vykdytojų grupė). mokyklos – daugiafunkcio centro vadovas Vykdytojų nariais paskiria 3 Vaiko gerovės komisijos narius, kurie kasmet:

101. Inicijuoja ir koordinuoja apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus;

102. Surenka apibendrintus duomenis iš grupių mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ar direktoriaus pavaduotojų ugdymui dėl mokyklos – daugiafunkcinio centro fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias ir atlieka jų analizę;

103. Remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

104. Aptaria turimą informaciją, svarstoma prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

105. Teikia siūlymus mokyklos – daugiafunkcio centro vadovui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais.

10.6 Kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias. Informuoja mokyklos – daugiafunkcio centro bendruomenę apie intervencijos taikomų priemonių rezultatus, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE – DAUGIAFUNKCIAME CENTRE

11. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas mokyklos – daugiafunkcio centro administracijos atstovas, mokytojas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

- 11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius įtarimą keliančius veiksmus;
- 11.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, mokyklos – daugiafunkcio centro nuostatus ir elgesio taisykles;
- 11.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos – daugiafunkcio centro darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);
- 11.4. informuoja vaikų mokytoją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias ar smurto atvejus;
- 11.5. tiesiogiai informuojant vieną iš Vykdyto grupės narių apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias (ar elektronines patyčias), kartu pateikia užpildytą pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 2).

12. Mokytojas, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

- 12.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;
- 12.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;
- 12.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;
- 12.4. užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 2); ją perduoda Vykdyto grupei;

13. Užpildytą formą priėmęs asmuo (Vykdyto grupės narys) formą registruoja Patyčių registracijos žurnale (Priedas Nr. 3).

- 13.1. nesibaigus patyčių situacijai, imasi spręsti patyčių atvejį;
- 13.2. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vykdyto grupės posėdį, o prireikus ir Vaiko gerovės komisijos posėdį;

14. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

- 14.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, grupe, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;
- 14.2. informuoja mokyklos – daugiafunkcio centro vadovą apie esamą situaciją;
- 14.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinus susirinkimus situacijos įvertinimui.

15. Mokyklos – daugiafunkcio centro bendruomenės nario, įtarusio patyčias ar liudijusio patyčių atvejį, gavusio apie jas pranešimą, veiksmai:

15.1. vaikui pasityčiojus iš administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti mokyklos – daugiafunkcio centro vadovą, kuris imasi mokyklos – daugiafunkcio centro tvarkos apraše ar kituose dokumentuose numatytų veiksmų;

15.2. Mokyklos – daugiafunkcio centro vadovas, sužinojęs apie darbuotojo patiriamas patyčias arba darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių;

15.3. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje – daugiafunkciame centre teikiama švietimo pagalbos specialistų ar mokytojų pagalba.

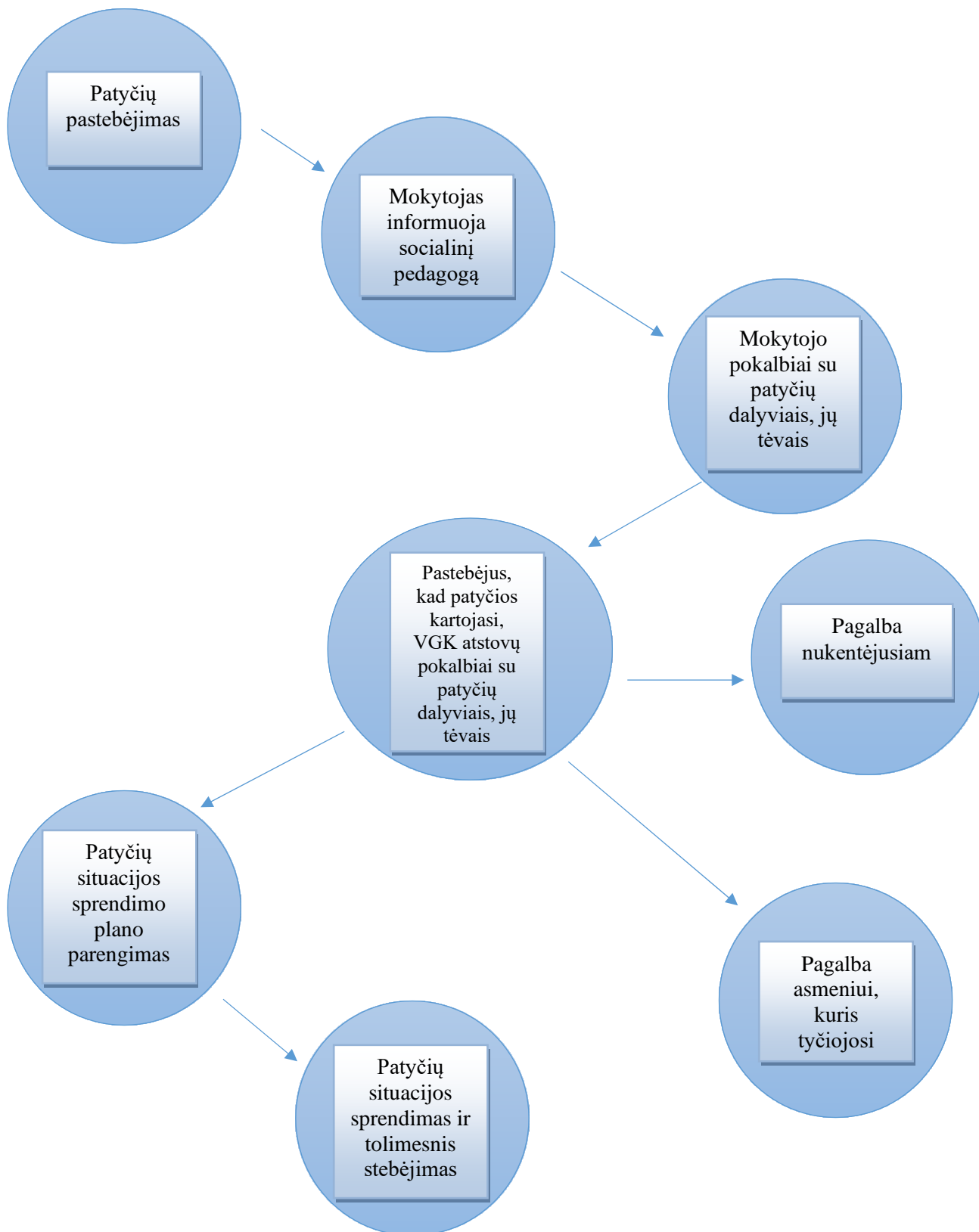
IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

17. Kiekvienų mokslo metų pabaigoje atliekama mokyklos – daugiafunkcio centro bendruomenės narių apklausa, siekiant išsiaiškinti patyčių situaciją. Duomenys apibendrinami ir pagal gautus rezultatus sudaromas veiklų planas kitiems mokslo metams.

**MAŽEIKIŲ RAJO ŠERKŠNĖNŲ
MOKYKLOS – DAUGIAFUNKCIO
CENTRO REAGAVIMO Į PATYČIAS
PLANAS**

**MAŽEIKIŲ RAJONO ŠERKŠNĖNŲ
MOKYKLOS – DAUGIAFUNKCIO
CENTRO PRANEŠIMO APIE PATYČIAS
FORMA**

_____ (pranešimo data)

BENDRIEJI DUOMENYS:

Kas pranešė apie patyčias:	
Kam pranešė apie patyčias:	
Kur įvyko patyčios:	
Kada įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Žodinės patyčios ☐ Fizinės patyčios ☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____	
Ar yra žinoma, kad tai ne pirmas kartas?	

DUOMENYS APIE PATYČIŲ DALYVIUS:

<u>Vaiko, patyrusio patyčias</u> , vardas, pavardė:	
<u>Vaiko, kuris tyčiojosi</u> , vardas, pavardė:	
<u>Vaiko, stebėjusio patyčias</u> , vardas, pavardė, amžius:	

IŠSAMESNĖ INFORMACIJA APIE ĮVYKĮ:

DARŽELIO PEDAGOGO AR KITO DARBUOTOJO ELGESYS ŠIOJE PATYČIŲ SITUACIJOJE:

VEIKSMŲ PO ĮVYKIO, PLANAS:

Su patyčias patyrusiu asmeniu:	
Su asmeniu, kuris tyčiojosi:	
Su stebėtojais:	
Su patyčių dalyvių tėvais:	
Su kitais darželio darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

